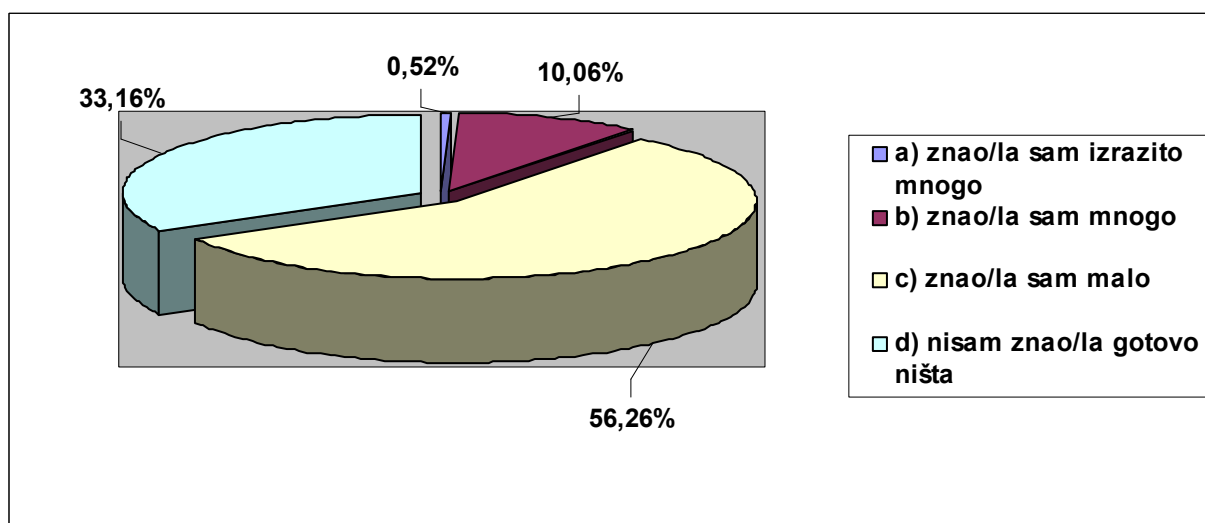

Rezultati ankete o provedbi Bolonjskog procesa na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Upitnik o provedbi Bolonjskog procesa proveden je na 14 fakulteta odnosno odjela Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku (Elektrotehnički fakultet, Prehrambeno-tehnološki fakultet, Građevinski fakultet, Strojarski fakultet, Ekonomski fakultet, Odjel za matematiku, Filozofski fakultet, Odjel za fiziku, Poljoprivredni fakultet, Medicinski fakultet, Umjetnička akademija, Odjel za biologiju, Pravni fakultet i Učiteljski fakultet), a obuhvaćeno je 771 studenata 2. godine studija.

Slika 1. Razina upoznatosti s postavkama Bolonjskog procesa pri upisu

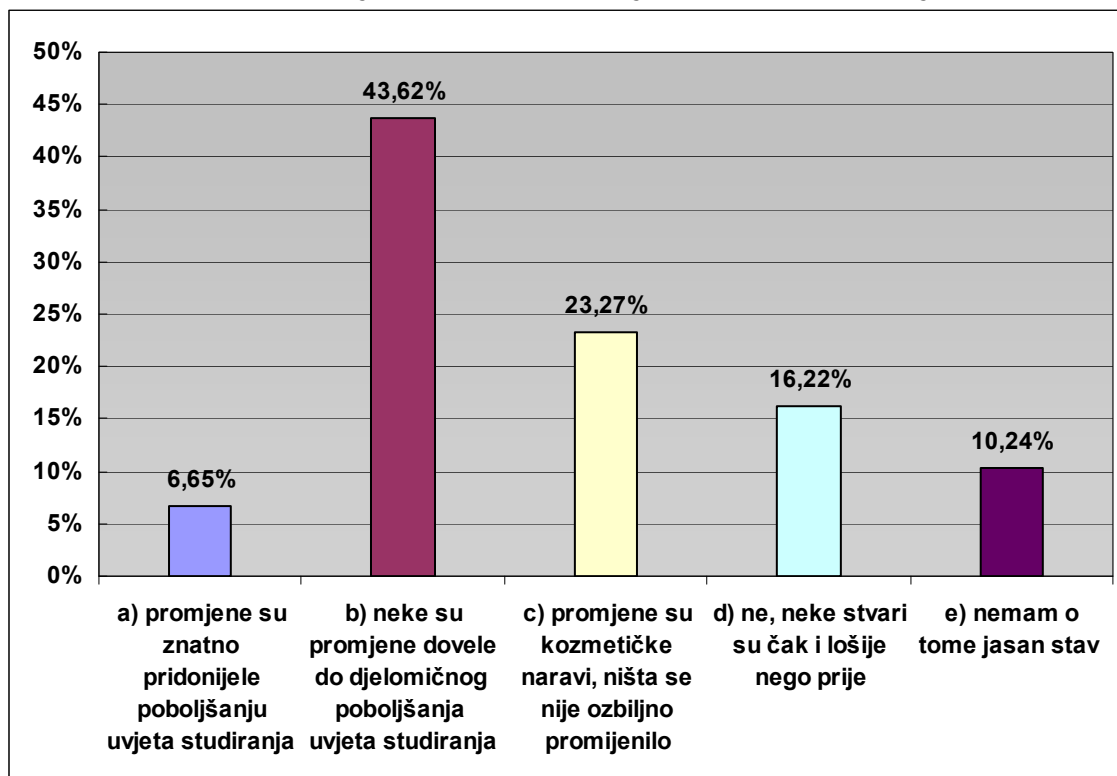
Rezultati prikazani na slici 1. prikazuju kako većina ispitanih studenata 2. godine Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, njih gotovo 90 %, pri upisu na studij bila slabo upoznata s Bolonjskim procesom („znao sam malo“ i „nisam znao gotovo ništa“). Tek 10 % studenata bila je upoznata s Bolonjskim procesom.

U Tablici 1 može se vidjeti iz kojih izvora su se studenti 2. godine informirali o Bolonjskom procesu. Rezultati prikazuju da studenti kao izvor svojih informacija o Bolonjskom procesu najčešće navode neformalne razgovore s kolegama i obitelji te javne medije. Uz ponuđene izvore za informiranje, pod nešto drugo, studenti su najčešće odgovarali da informacije o Bolonjskom procesu dobivaju u razgovoru s profesorima.

Tablica 1. Način informiranja o Bolonjskom procesu	postotak
profesionalno savjetovanje u srednjoj školi	1,82
posjet službi profesionalnog usmjeravanja Zavoda za zapošljavanje na sveučilišnim smotrama i danima fakulteta	0,52
na web stranicama Sveučilišta i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta	9,86
u studentskoj službi fakulteta i na web stranicama fakulteta	28,15
preko glasila studentskih organizacija i udruga	29,31
preko javnih medija	9,34
u neformalnim razgovorima s prijateljima, kolegama viših godina studija, članovima obitelji, poznanicima koji su stručnjaci za obrazovanje	69,00
nešto drugo	67,44
	2,46

Na Slici 2 prikazan je postotak odgovora na pitanje je li Bolonjski proces unaprijedio kvalitetu studiranja. Najveći dio studenata, 43,62 %, smatra da su promjene uzrokovane Bolonjskim procesom znatno pridonjele poboljšanju kvalitete studiranja.

Slika 2. Razina unapređenja kvalitete studiranja uzrokovana Bolonjskim procesom

Tablica 2. prikazuje što studenti druge godine misle koje su pozitivne promjene u kvaliteti studiranja uzrokovane Bolonjskim procesom. Kao najjače izražene promjene ispitani studenti navode lakše spremanje ispita uvođenjem jednosemestralnih kolegija, češćoj primjeni suvremenih metoda u nastavi te uvođenje kontinuiranog praćenja napredovanja u učenju. Također, studenti kao pozitivne promjene navode podizanje promidžbe fakulteta i uvođenje turnusne nastave, ali najčešći odgovori u kategoriji nešto drugo bili su komentari da je sve ostalo po starom, da je više ispita, a manje vremena za učenje te da će se smanjiti učinkovitost studiranja.

Tablica 2. Pozitivne promjene u kvaliteti studiranja	postotak
osuvremenjeni studijski programi, usporedivi s poznatim programima u svijetu	12,97%
mogućnost zadovoljavanja osobnih interesa uvođenjem više izbornih kolegija	16,34%
boljem informiranju o ciljevima, sadržaju i obvezama u okviru pojedinih kolegija	14,92%
češćoj primjeni suvremenih pristupa u nastavi	32,56%
većoj dostupnosti nastavnika izvan nastave i boljoj komunikaciji sa studentima	22,44%
veća dostupnost različitih izvora za učenje i pripremanje ispita	16,21%
lakšem spremanju ispita uvođenjem jednosemestralnih kolegija	49,16%
uvođenjem kontinuiranog praćenja napredovanja u učenju	46,69%
učinkovitoj organizaciji nastave i ispitnih rokova	8,30%
uvođenju studentske evaluacije nastave i uporabi rezultata za planiranje poboljšanja	5,58%
nešto drugo	5,19%

Tablica 3. prikazuje mišljenje ispitanih studenata o očekivanim pozitivnim posljedicama Bolonjskog procesa. Najveći postotak ispitanih studenata druge godine smatra da će Bolonjski proces omogućiti lakše priznavanje naših diploma u inozemstvu radi nastavka studija ili zapošljavanja (48 %). Ostale posljedice Bolonjskoga procesa koje su studenti naveli u kategoriji nešto drugo jesu da će studenti imati manje znanje pri završetku studija od prethodnih generacija, da će Bolonja degradirati studentske diplome te da je Bolonjski proces ionako samo na papiru te da neće do ničega dovesti.

Tablica 3. Posljedice Bolonjskog procesa	postotak
povećanje dostupnosti studiranja za sve koji to žele temeljem njihovih sposobnosti	8,82%
povećanje učinkovitosti studiranja	35,67%
omogućavanje lakšeg zapošljavanja nakon diplomiranja	13,23%
bolja pripremljenost diplomiranih studenata za uključivanje u posao	9,34%
olakšavanje studentske razmjene sa stranim sveučilištima	25,16%
omogućavanje lakšeg priznavanja naših diploma u inozemstvu radi nastavka studija ili zapošljavanja	47,99%
nešto drugo	6,10%

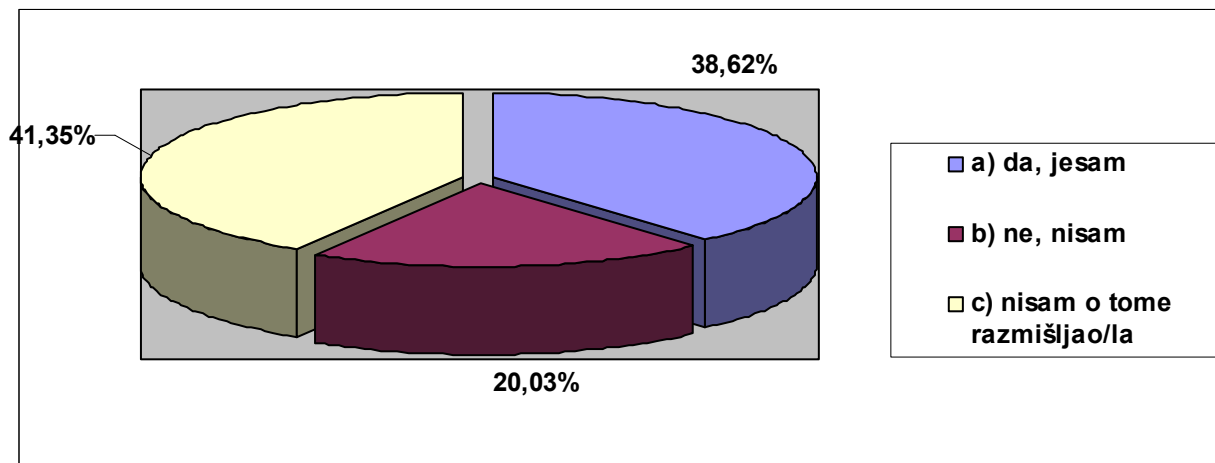
U Tablici 4 navedeni su najčešći odgovori studenata na pitanje „Što se od Vaših očekivanja vezanih uz Bolonjski proces i općenito uz unapređenje kvalitete studiranja nije za sada ispunilo?“, dok su u Tablici 5 navedeni najčešći uzroci neispunjavanju očekivanja koja su studenti imala vezanih uz Bolonjski proces.

Tablica 4. Najčešće navedena očekivanja vezana uz Bolonjski proces koja se nisu ispunila
Bolonjski proces usvojili su samo neki nastavnici, stariji profesori odbijaju promjene
Nema rada u malim grupama
Neusklađenost u ocjenjivanju različitih kolegija
Još uvijek postoje usmeni ispiti
Premalo terenske natave i prakse
Preopterećenje studenata nastavom
Loša komunikacija profesora i studenata
Nema kolokvija iz svih kolegija
Nedostupni različiti izvori za učenje
Preklapanje sadržaja u kolokvijima i ispitima
Nedovoljno korištenje informatičkim tehnologijama
Pitanje mogućnosti zaposlenja nakon 3 godine studija
Nedefinirani uvjeti za upis, nedefinirane studentske obveze
Raspored predavanja nije usklađen sa studentskim obvezama
Neki kolegiji su suvišni
Mala prolaznost na ispitu

Tablica 5. Uzrok neispunjavanju očekivanja vezanih uz Bolonjski proces
Neorganiziranost fakulteta, Sveučilišta i sustava visokog obrazovanja
Previše upisanih studenata, a premali broj učionica, profesora - nema uvjeta za nastavu
Nezainteresiranost i neupućenost profesora za provedbu Bolonjskoga procesa
Neupućenost studenata u Bolonjski proces
Uvedene one promjene koje odgovaraju profesorima , a studenti su u drugom planu
Nedostatak motivacije za promjene
Prebrzo uvođenje Bolonje
Propusti u sastavljanju rasporeda
Nedostatak iskustva i stručnih kadrova u provođenju Bolonjskoga procesa

Kao što se iz Slike 3 vidi tek 38,62 % ispitanih studenata druge godine je zainteresirano za boravak na stranom sveučilištu, dok većina studenata nije niti razmišljala o studiranju na stranom sveučilištu. Najveću korist od boravka na stranom sveučilištu studenti vide u stjecanju novih iskustava i novih poznanstava, usavršavanju stranog jezika, veće mogućnosti zapošljavanja, više prakse, upoznavanje s drugačijim načinom obrazovanja te usavršavanje struke.

Slika 3. Zainteresiranost studenata za boravak na stranom Sveučilištu

Tablica 6 prikazuje komentare, prijedloge i pitanja ispitanih studenata u vezi s provedbom Bolonjskoga procesa.

Tablica 6. Prijedlozi, komentari i pitanja
Povećati broj stranih i gostujućih profesora
Zašto se ne ocjenjujemo kao „bolonjci“, tijekom cijelog semestra?
Podjela u manje grupe poboljšala bi komunikaciju s profesorima
Studij treba više motivirati studente
Treba porvesti kontrolu prisutnosti profesora na nastavi i točnosti dolaska na nastavu
Uvjete upisa u višu godinu prilagoditi provedbom nastave
Prolaznost studenata na kolokvijima i na godini je preniska
Dogovoriti strategiju o Bolonjsom procesu na nacionalnom nivou
Organizirati radionice na kojima će se informirati studenti i profesori o bolonji
Što je titula prvostupnika? Prvostupnik neće biti prepoznat na tržištu, neće vrijediti isto kao inženjer
Što stječem nakon prvog stupnja, a što nakon 5 godina studiranja?
Uvesti više praktične nastave